

BESZÁMOLÓ A SZÉRA 2023. ÉVI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Az alábbiakban összefoglaljuk az Alapítványunk 2023. évi szakmai tevékenységéről készült beszámolóinkat.

I.) XV. kerületi ellátás

1.1) Családok átmeneti gondozása

1.1.a.) Az intézményi ellátás szakmai keretei

A családok-, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a 2023. évben két aporháza utcai székhelyű intézményünkben, a "Fészek" Családok Átmeneti Otthonában és a "Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonában láttuk el.

A "Fészek" Családok Átmeneti Otthonában 10 családot (27 fő) a hozzá tartozó 3 külső férőhelyen 3 családot (13 fő), "Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonában pedig 11 családot (40 fő) a hozzá tartozó 5 külső férőhelyen pedig 5 családot (19) fő látunk el. Ez összesen 29 család (99 fő) átmeneti gondozását jelenti, amely kapacitással kellő módon el tudjuk látni a XV. kerületi igényeket.

A külső férőhelyeink átlagos lakókörnyezetben található lakásokban működnek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének feltétele a megfelelő gondozási együttműködés, illetve ezen férőhelyeken is elérhető a családok számára minden szolgáltatásunk.

1.1.b.) A szolgáltatásainkat igénybe vevők számának alakulása

Az 1. számú táblázatban az elmúlt 5 év férőhely kihasználtságáról szóló adatok láthatók¹.

A "Szivárvány" és "Fészek" Átmeneti Otthonok összesen 29 család férőhelyére 2023-ban 39 család költözött be és 30 család költözött ki. Ez nagyságrendileg megegyezik az ezt megelőző év ügyfélforgalmi adataival.

1.sz. táblázat

A Családok Átmeneti Otthonaiban és jogutódjaiban ellátottak számának alakulása az elmúlt 5 év során

	2019	2020	2021	2022	2023
ellátott családok száma	62 család	72 család	69 család	61 család	58 család
ellátottak létszáma	229 fő	266 fő	253 fő	227 fő	209 fő
ebből felnőtt	104 fő	127 fő	134 fő	113 fő	103 fő
gyermek	125 fő	139 fő	119 fő	114 fő	106 fő
ellátást igénylő családok száma összesen	226 család	155 család	158 család	146 család	144 család
ellátást igénylők létszáma	813 fő	319 fő	505 fő	438 fő	432 fő
ebből felnőtt	362 fő	140 fő	139 fő	146 fő	141 fő
gyermek	451 fő	179 fő	366 fő	292 fő	291 fő
védelembe vett gyermekek*	6 fő	2 fő	1 fő	2 fő	0 fő
szakellátásba került gyermekek	0 fő	0 fő	2 fő	0 fő	4 fő

* A védelembe vett gyermekek száma az összes intézményben ellátott gyermekekre vonatkozik, tehát van akinél már a beköltözés előtt megtörtént a védelembe vétel.

¹ Az elmúlt 5 év adatai közül statisztikailag nem teljesen összevethetők, mert 2022.01.01-től intézményeink fenntarthatósága érdekében 5 lakással csökkentettük a külső férőhelyeink számát, így 2022-től csökkent intézményeink ellátási kapacitása, de az évsoros adatokból tendenciák azért láthatók, illetve emiatt következtetéseket csak az utolsó 2 évről állapítunk meg, amikor szolgáltatásaink kapacitása változatlan maradt.

Ahogy fent is említettük ezzel együtt a jelenlegi intézményi kapacitással is teljes mértékben el tudtuk látni a XV. kerületi igényeket. Ez azt jelenti, hogy 2023-ban is minden olyan kerületi család számára elérhetőek voltak szolgáltatásaink, akiknek valóban átmeneti gondozásra volt szükségük és megfeleltek az ellátás jogi és szakmai feltételrendszerének. A táblázatban az is látható, hogy az ellátásukat kérelmező családok száma az ellátotti férőhelyek számához viszonyítva arányaiban nem csökkent a 2022. évihez képest. A jelentkezések számában a más kerületekből vagy településekről érkezők igényei is megjelennek, hiszen intézményeink működési engedélye országos hatáskörű, ezért a felvételi eljárásaink során a főváros vagy az ország más területeiről érkező igényeket is el kell bírálnunk, ugyanakkor a feladat-ellátási szerződésünknek megfelelően természetesen a XV. kerületből érkező családok felvételi kérelmét minden esetben prioritásként kezeljük.

1.1.c.) Az átmeneti gondozás igénybevételének módja, okai, a megtett gyermekvédelmi intézkedések

A családok többféle módon vehetik fel intézményünkkel a kapcsolatot: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel átmeneti otthonainkat.

Átmeneti gondozás nyújtó intézményeinkben az elmúlt évben is a XV. kerület egyéb szociális és gyermekjóléti intézményeivel együttműködve végeztük a rászoruló családok segítségét. Rendszeres volt az együttműködésünk a főváros XV. kerületének Önkormányzatával és Budapest Főváros Kormányhivatala XV. Kerületi Hivatalának Gyámügyi Osztályával. Aktív és rendszeres kapcsolatot tartottunk fent a Göncz Árpád Szociális Intézmény (GÁSZI) tagintézményeivel, különösképpen az Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal, valamint, a Védőnői Szolgálattal, illetve a XV. kerület nevelési és oktatási intézményeivel.

Az intézmény munkatársai az átmeneti gondozás okaként megnevezhető problémák közül a korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is az alábbiakat tapasztalták leggyakrabban:

- lakhatási problémák,
- anyagi problémák,
- szülő-gyermek közötti kapcsolati probléma,
- szülők közötti kapcsolati problémák,
- szülők életvezetési problémái.

Az elmúlt év során ellátásunkba került 58 család esetében az alábbi gyermekeket veszélyeztető körülményeket tapasztaltuk²

	<u>2023. év</u>	<u>2022. év</u>
- lakhatás elvesztése, elégtelen lakhatási körülmények:	46 család esetében	46 család
- szülők életvezetési problémái:	37 család esetében	8 család
- családi-, párkapcsolati konfliktus:	17 család esetében	6 család
- pszichés, érzelmi bántalmazás:	4 család esetében	6 család
- fizikális bántalmazás:	4 család esetében	6 család
- elhanyagolás:	3 család esetében	1 család
- a szülők kezeletlen pszichés betegsége, szenvedélybetegség:	3 család esetében	2 család

Ha a 2023. évi adatokat a 2022. évi adatfelvétel eredményeivel összevetjük, akkor azt látjuk, hogy a lakhatás elvesztése vagy a rossz minőségű, elégtelen lakhatási körülmények az elmúlt két évben ugyanolyan arányban érintették az ellátásunkba kerülő családokat és továbbra is ez a probléma állt a gyermeket veszélyeztető körülmények közül az első helyen.

Az adatokból az is kitűnik, hogy 2023-ban nagyságrendekkel több család esetében tapasztaltuk a szülők életvezetési problémáit, mint 2022-ben (37 család). Ez nagyrészt összefügg a lakhatás és a közüzemi díjak költségeinek jelentős emelkedésével és ebből eredően a családok megélhetési problémáival. Olyan

² A gyermekeket veszélyeztető körülmények halmozott adatként kerültek összesítésre, vagyis lehetséges, hogy egy családnál egyszerre több veszélyeztető körülményt is diagnosztizáltunk.

mértékben pl. még sosem tapasztaltuk a lakhatási szegénységet³ az ellátásuk kérelmezők körében, mint a tavalyi évben (lásd 2. sz. táblázat).

Sajnos a szülők közötti konfliktusok kapcsán a tavalyi évben is találkoztunk olyan esetekkel, amikor párkapcsolati erőszak miatt a bántalmazó szülő ellátotti jogviszonyát is meg kellett szüntetnünk (2022-ben 7 ilyen eset volt, míg 2023-ban 4 eset).

Mindezzel összefüggésben az általunk diagnosztizált gyermekvédelmi problémák száma is jelentősen nőtt. 2022-ben 75 családban 125 gyermek esetében tapasztaltak családgondozó munkatársaink valamilyen gyermeket veszélyeztető problémát, míg 2023-ban 137 családban 233 gyermek esetében.

A családokban nevelkedő gyermekeket ért bántalmazások száma nagyságrendileg megfelel a korábbi évek adatainak. Ezen esetekben természetesen szintén azonnal megtettük a szükséges intézkedéseket és írásos jelzéseket is küldtünk a gyermekjóléti jelzőrendszer társintézményei felé.

Az esetek jelentős részében a diagnosztizált problémákat az intézmény szakemberei (családgondozó, szakgondozó, pszichológus, jogász, fejlesztőpedagógus) saját szakmai kompetenciáik, eszköztáruk, valamint szakmai programjaink szolgáltatásai révén kezelni tudták.

A hatékony jelzőrendszeri együttműködéseknek köszönhetően az elmúlt évben a 58 általunk ellátott család esetében csaknem kivétel nélkül kezelni tudtuk a gyermekjóléti alapellátás keretein belül azokat a problémákat, amelyek miatt a családok intézményi ellátásra szorultak. Egy család esetében azonban a gyermekeit egyedül nevelő anya súlyos szülői kompetencia hiánya és az ezzel összefüggő kezeletlen pszichés betegsége miatt nem volt más lehetőség, csak a gyermekek szakellátása. 2023-ban ebből a családból 4 gyermek kiemelésére került sor. Ez esetben felmerült a szexuális abúzus gyanúja és a családon belül rendszeresek voltak a súlyos bántalmazások, amelyek során a szülő elhanyagolta gyermekeit, akik egymást és a szülőt is bántalmazták. (lásd 1. sz. táblázat).

1.1.d.) Az ellátott családok lakhatási helyzetének alakulása

Az intézményi ellátást megelőző lakhatási forma szerint az alábbi megoszlás jellemezte a 2023-ben beköltözött családokat

2. sz. táblázat

a 2023. évben beköltözöttek megoszlása az ellátás előtti lakhatási forma szerint						
			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	KÜLSŐ FÉRŐHELY	összesen
a	saját tulajdonú lakásból érkezett	család	0	0	0	0
b	önkormányzati lakásból érkezett	család	0	0	0	0
c	albérletből érkezett	család	1	1	0	2
d	rokonoktól, ismerősöktől érkezett	család	9	4	0	13
e	másik intézményből érkezett	család	8	8	3	19
f	az intézmény másik részlegéről érkezett	család	1	0	3	4
g	ismételten felvételt nyert	család	0	1	0	1
h	utcáról, közterületről érkezett	család	0	0	0	0
i	egyéb (külföld, BV intézet stb)	család	0	0	0	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i)	család	19	14	6	39

³ Lakhatási szegénység alatt itt azt értjük, amikor egy család a jövedelmeinek aránytalanul nagy részét kell, hogy a lakhatása megoldására fordítsa vagy nem is tudja megfizetni annak költségeit.

A 2023-ban beköltözöttek lakhatási körülményeiből látható, hogy 49%-uk (19 család) másik intézményből érkezett, 33%-uk (13 család) pedig rossz lakáskörülmények közül, rokonoktól, ismerősöktől kérelmezte az intézményi ellátást. Ha minden olyan lakhatási formát figyelembe veszünk, ahol az átmeneti otthonok egyes részlegeire beköltözők előtte is olyan lakhatási formában laktak, amelynek fenntartási költségeit már egyébként sem a nyílt lakáspiac szerinti díjszabásban fizették (d+e+f+h+i sorok) akkor azt látjuk, hogy 36 család, azaz a beköltözők 92%-a volt ilyen helyzetben. A lakásszegénységben érintettek köre sajnos bővült az elmúlt évek során folyamatosan bővül, ilyen magas arányban még sosem tapasztaltuk ezt a problémát a hozzánk forduló körében.

A kiköltözés utáni lakhatási körülmények alakulása

3. sz. táblázat

2023. év - az ellátottak megoszlása az ellátás utáni lakhatási forma szerint						
			FÉSZEK CSÁO	SZIVÁRVÁNY CSÁO	KÜLSŐ FÉRŐHELY	összesen
a	saját tulajdonú lakás	család	0	0	0	0
b	önkormányzati lakás	család	1	1	1	3
c	albérlet	család	3	4	2	9
d	rokonok, ismerősök	család	5	3	3	11
e	másik intézménybe költözött	család	3	0	0	3
f	az intézmény másik részlegére költözött	család	2	1	0	3
g	ismételten felvételt nyert	család	0	0	0	0
h	utca, közterület	család	0	0	0	0
i	egyéb (külföld, BV intézet stb)	család	0	1	0	1
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i)	család	14	10	6	30

A tartós lakhatási megoldást jelentő és a gyermekjóléti ellátórendszer végleges elhagyását lehetővé tevő megoldások közül legfontosabb a szociális bérlakás kiutalás. 2023-ban ilyen módon 3 általunk ellátott családnak volt lehetősége rendezni életkörülményeit. Közülük egy család jutott szociális bérlakáshoz a XV. kerületben, egy intézményünkben ellátott másik család lakáskiutalása pedig szintén elkezdődött a kerületben a tavalyi évben, de az jelenleg még folyamatban van.

Az elmúlt év során kiköltözött 30 családból 9 család (30%) költözött albérletbe. Ez azt mutatja, hogy az önálló életevezetésre való felkészülést támogató szakmai programjaink - szociális munka, mentálhigiénés támogatás, életvezetési tanácsadás, munkaerő-piaci szolgáltatások- esetenként a jelenlegi, magas albérletárak mellett is tudtak olyan adekvát segítséget nyújtani ellátottjaink egy részének, hogy meg tudják fizetni egy piaci albérlet díját. Ez a lakhatási megoldás azonban hosszú távon sok esetben meglehetősen instabil megoldás, mert egy váratlan, előre nem tervezhető életvezetési nehézség is könnyen a lakhatás megszűnését eredményezheti.

A kiköltözők 36 %-a (11 család) tudta rendezni lakhatását oly módon, hogy valamely családtaghoz, vagy hozzátartozóhoz költözött. Ezekben az esetekben a család egyéb tagjaival fennálló konfliktusok, vagy jogi természetű vitás kérdések rendezése jelenthet megoldást, de sajnos arra is van példa, hogy egyéb lakhatási megoldás híján az átmeneti gondozást követően a család kénytelen visszaköltözni abba a problémás lakókörnyezetbe ahonnan intézményünkbe érkezett. Sajnos ezen esetek száma jelentősen megnőtt a 2022. évihez képest, ugyanis akkor a kiköltözők csak 12,5%-a oldotta meg így lakhatását, szemben a tavalyi 36%-kal. Ha emellett figyelembe vesszük azt az eddig nem említett adatot, hogy 2023-ban 15 család esetében diagnosztizálták a segítő szakemberek azt, hogy valamilyen ellátórendszeri kapacitás- vagy szolgáltatáshiány miatt merült fel az ellátást megelőzően vagy annak során valamilyen gyermeket veszélyeztető körülmény és azt, hogy ilyen eset 2022-ben nem volt, akkor kissé hipotetikusán ugyan, de gyakorlati tapasztalatokkal is igazolva feltételezhetjük, hogy az elmúlt évben azért kényszerültek többen

rokonokhoz, hozzátartozókhoz visszaköltözni az átmeneti gondozást követően, mert más megoldás nem állt rendelkezésükre és az állami ellátórendszerek sem tudtak számukra hosszabb távú vagy tartós megoldást jelentő segítséget nyújtani lakhatásuk megoldásában.

Fontos még megemlíteni, hogy az intézményünkben kiköltözők negyede, azaz 10%-a esetében (3 család) fordult az elő, hogy az ellátás időtartamának lejártáig nem született megoldás arra az életvezetési problémára, amely miatt további intézményi segítségre szorultak. Ezek a családok így másik átmeneti otthonba költöztek tovább. Esetükben a szociális és életvezetési problémák komplexitása miatt még a kölcsönös együttműködési szándék ellenére sem tudtuk megtalálni az intézményi ellátásból kivezető megoldást. Ezen családok aránya a 2022. évi 31%-ról 10%-ra csökkent a kiköltöző családok körében. Ez szintén validálhatja a fenti hipotézist, mely szerint az átmeneti gondozás során a családok egy jelentős része nem tud tartós megoldást találni lakhatási problémájára és miután az önálló lakhatás magas költségei miatt kénytelen olyan megoldást választani a kiköltözéskor, amelynek költségeit nem önerőből finanszírozza. Ezen kényszermegoldási lehetőségek pedig részben az állami ellátórendszerek kapacitáshiánya másrészt a növekvő lakhatási szegénység miatt az elmúlt évek során a további intézményi segítség igénybevétele felől eltolódtak a problémás lakókörnyezetbe való visszatérés irányába. Ez a tendencia gyermekvédelmi szempontból mindenképp aggasztó, hiszen annak esélyét is növeli, hogy a kiköltöző családok olyan helyre kerülnek, ahol valamilyen gyermekveszélyeztető körülmény is fennállhat.

1.2.) Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézménye

1.2.a.) Az intézményi ellátás szakmai keretei

A feladat-ellátási szerződés keretében a XV. kerületi Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményében (*cím: 1152 Budapest Aporháza u. 63.*) 10 fő aktív korú, hajléktalan férfi rehabilitációját végezzük.

Szakmai programunk szerint a már tartósan hajléktalan élethelyzetbe került emberek segítése mellett preventív munkát is végzünk, így olyan emberek támogatása is részét képezi szakmai programunknak, akik a hajléktalanság által veszélyeztetett élethelyzetbe kerültek, vagyis lakhatásukat elvesztették, arról önállóan nem tudnak gondoskodni, de azt megelőzően nem laktak még hajléktalanellátó intézményben, illetve közterületen. Mindkét célcsoport esetében az az elsődleges célunk, hogy lehetőség szerint az ellátórendszer tartós elhagyásában tudjuk segíteni őket. Ezen cél megvalósulásának érdekében a hatályos jogszabályok akár hosszabb intézményi ellátást is lehetővé tesznek, a rehabilitációs intézményekben az ellátás időtartamának maximuma akár 5 év is lehet.

Intézményeink szakmai programja szerint szociális rehabilitációs szolgáltatásaink az alábbi területekre terjednek ki:

- jövedelmi viszonyok rendezése,
- lakhatási probléma kezelése,
- mentális problémák (pszichés betegségek, szenvedélybetegség) rehabilitációja,
- szociális és társas kapcsolatok rehabilitációja.

Intézményünkben szociális munkás, orvos, pszichológus és jogász is segíti az ellátottakat az egyéni rehabilitációs tervekben megfogalmazott célok elérésében, illetve életkörülményeik rendezésében.

Segítő munkánkat ezen ellátási forma esetében is a kerületi intézményi ellátórendszerrel együttműködve végeztük (Újpalotai Család- és Gyermekjóléti Központtal, Nappali Melegedő és Utcai Gondozó Szolgálat, Szociális konyhák, Addiktológia stb.)

1.2.b.) Az intézményben ellátottak főbb demográfiai adatai, a bekerülés okai és az igénybe vett szolgáltatások köre

Az ellátotti létszám adatok alakulása a 2023. évben

4.sz. táblázat

2023. év - ellátotti létszám adatok			
a	2023-ban ellátottak létszáma összesen	fő	21
b	összes 2023. évi beköltözés (2023.01.01 és 12.31 között)	fő	10
c	2023-ban ellátott, de 2023. január 1. előtt beköltözött ellátottak	fő	10
d	2023-ban ellátást igénylők, akik nem nyertek felvételt	fő	26

A Hajléktalan Személyek Rehabilitációs Intézményének 10 ellátotti férőhelyén 2023-ban összesen 21 főt láttunk el. Rajtuk kívül további 26 fő kérelmezte az intézményi ellátását, akik nem nyertek felvételt⁴. Az elmúlt évben a korábbi évekhez hasonlóan az volt a tapasztalatunk, hogy több ellátottunk esetében is szükség volt a hosszabb távú együttműködésre és segítségre, de a jogszabály⁵ által lehetővé tett akár több éves ellátási időtartam ellenére meglehetősen nagy volt a fluktuáció az ellátottak körében. Az elmúlt évi ellátotti létszámadatok azt mutatják, hogy 2023-ban kisebb volt az ellátottak fluktuációja az intézményben, mint 2022-ben (32 fő) ami szakmai sikerként is elkönnyelhető, hisz intézményünkben a hosszabb távú, tartós megoldásokat hozó szociális rehabilitáció a prioritás.

Az ellátottak életkor szerinti megoszlása

5.sz. táblázat

2023. év - az ellátottak életkor szerinti megoszlása			
a	18-30 év	fő	0
b	30-40 év	fő	6
c	40-50 év	fő	6
d	50-60 év	fő	9
e	60 év fölött	fő	2
	összesen (a+b+c+d+e)	fő	10

Intézményünk a jogszabályi előírások és az intézmény szakmai programja szerint aktív korú személyeket láthat el, ami azt jelenti, hogy 18-65 év kor közötti életkorú hajléktalan férfiak vehetnek részt a rehabilitációs programunkban. 2023-ban ellátottjaink 80%-a 40 év fölötti életkorú volt.

Az ellátottak iskolai végzettsége

6. sz. táblázat

2023. év - az ellátottak megoszlása iskolai végzettség szerint			
a	kevesebb mint 8 általános	fő	0
b	8 általános	fő	11
c	szakiskola	fő	1
d	szakmunkásképző	fő	5
e	érettségi	fő	3
f	technikusi végzettség	fő	1
g	felsőfokú végzettség	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g)	fő	21

⁴ A felvételi eljárás szempontrendszerét és menetét az intézmény szakmai programja tartalmazza részletesen. A fő szempontok: aktív korú, munkaképes, a szakmai stábbal közösen kialakított egyéni rehabilitációs terv megvalósításában együttműködő hajléktalan férfiakat tudunk fogadni.

⁵ 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról

Intézményünk ellátottjai közül legtöbben 8 általános iskolai végzettséggel, illetve szakmunkás végzettséggel vagy érettségivel rendelkeznek. Többségük jellemzően építőipari szakmunkát vagy segédmunkát végez, illetve személy és vagyónőrként dolgozik. Számos példa volt rá az elmúlt évek során, hogy az eredményes szociális rehabilitáció feltétele egy elavult szakma helyetti új, versenyképesebb szaktudás megszerzése volt. Amennyiben az egyéni rehabilitációs tervben ilyen cél is megfogalmazásra kerül, úgy annak eléréséhez ellátottjaink munkaerő-piaci programunk szolgáltatásait is igénybe vehetik, de több példa van arra is, hogy más szervezetekkel együttműködve tudunk valakit ebben támogatni (pl. több ilyen célú pályázati projektet valósítottunk meg az elmúlt évek során a Van Esély Alapítvány támogatásával).

Az ellátottak egészségi állapota⁶

7.sz. táblázat

2023. év - az ellátottak egészségi állapota			
a	nem volt diagnosztizált betegsége	fő	3
b	ambuláns egészségügyi ellátásra szorult (átmeneti gyógyszeres kezelés, gyógytorna stb.)	fő	10
c	krónikus betegség miatt rendszeres orvosi kezelésre, illetve kontrollra volt szükség	fő	7
d	krónikus betegség miatt kórházi ellátásban részesült	fő	0
e	rossz egészségi állapot miatt tartósan csökkent munkaképességű személy	fő	1
f	betegségben elhunyt	fő	1
	összesen (a+b+c+d+e+f)	fő	22

Ellátottjaink egészségi állapota nagyjából megfelel a magyar társadalom alacsonyabb jövedelmű csoportjaiban mérhető egészségi állapotnak⁷. 2023-ban az egészségi problémáik 33%-át tették ki a krónikus betegségek, ez nagyságrendileg megfelel a 2022. évi tendenciának (akkor 39% volt a krónikus betegségekben szenvedők aránya).

Az ellátásban részesülők megoszlása a bekerülési problémátípus szerint⁸

8. sz. táblázat

2023. év - az ellátásban részesültek megoszlása a bekerülési problémátípus szerint			
a	bántalmazás, családon belüli erőszak	fő	1
b	egyéb családi konfliktus	fő	8
c	életvezetési problémák	fő	5
d	pszichés betegség	fő	3
e	szenvedélybetegség	fő	1
f	egészségi állapot (rokkantság, rossz eu állapot)	fő	1
g	megélhetési problémák (jövedelem hiánya, alacsony jövedelem)	fő	3
h	korábbi lakhatás elvesztése közüzemi tartozás, eladósodás miatt	fő	0
i	elégtelen lakhatási körülmények	fő	3

⁶ Az egészségi állapotról készült adatfelvétel halmozott adatokat tartalmaz, vagyis egy személy több válaszkategóriánál is szerepelhet, amennyiben többféle egészségi problémája is volt az elmúlt évben.

⁷ A magyar kormány felmérése szerint 2016-ban a 16 évnél idősebb, legalacsonyabb jövedelmi helyzetűek körében 38-40% állított magáról azt, hogy valamilyen krónikus betegségben szenved. forrás:

https://www.parlament.hu/documents/10181/4483210/Infotablo_2020_22_kronikus+betegsegek.pdf/9c6b9299-d548-5fbf-7c2f-0126e957d726?t=1587974505949

⁸ A bekerülési problémátípusok halmozott adatként kerültek összesítésre, vagyis egy főnél több problémátípus is megállapításra kerülhet.

j	hajléktalanná válás (lakhatás váratlan megszűnése)	fő	0
k	ellátási ideje lejár egy másik intézményben	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i+j+k)	fő	25

Az intézményben dolgozó, segítő szakemberek diagnózisa szerint az elmúlt évben ellátottak mindegyikénél megállapítható volt valamilyen komolyabb életvezetési probléma (a 21 fő ellátottra vonatkozóan 25 esetben⁹).

Az intézményi ellátás során a szociális munka mellett nyújtott egyéb szolgáltatások¹⁰

9.sz. táblázat

2023. év - a szociális munka mellett nyújtott egyéb szolgáltatások			
a	SZÉRA - pszichológiai tanácsadás	fő	21
b	SZÉRA - jogi tanácsadás	fő	2
c	SZÉRA - munkaerőpiaci tanácsadás	fő	6
d	SZÉRA - egészségügyi szolgáltatás (orvosi vizsgálat, tanácsadás)	fő	21
e	SZÉRA - ételmszer támogatás	fő	21
f	SZÉRA - egészségügyi támogatás (gyógyszer, gyógyászati segédeszköz)	fő	1
g	addiktológus	fő	1
h	pszichiáter	fő	0
i	képzés, nyelvoktatás	fő	0
j	személyre szabott képzési támogatás (pl. Van Esély Alapítvány)	fő	0
k	lakhatási támogatás (pl. Menhely Alapítvány, Vöröskereszt)	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h+i+j+k)	fő	73

Az intézményi ellátás igénybevételének, illetve a rehabilitációs programban való részvételnek alapvető feltétele az intézmény szociális és mentálhigiénés munkatársával való rendszeres együttműködés. A fenti táblázatban az látható, hogy a szociális munka eszköztárán túl milyen egyéb szolgáltatásokkal segítettük ellátottjainkat életkörülményeik rendezésében.

Rehabilitációs programunkban minden ellátottunk részesült pszichológiai tanácsadásban, egészségügyi szolgáltatásban és rendszeres ételmszertámogatásban (21 fő), emellett az egészségügyi támogatás és a munkaerőpiaci tanácsadás volt a két leggyakrabban igénybevett szolgáltatás.

1.2.c.) A 2023-ban ellátott hajléktalan személyek lakhatási helyzetének alakulása

A beköltözést megelőző lakhatási forma szerint az alábbi megoszlás jellemezte a 2023-ban ellátott hajléktalan személyeket

10.sz. táblázat

2023. év - az ellátottak megoszlása az ellátás előtti lakhatási forma szerint			
a	saját tulajdonú lakásból érkezett	fő	0
b	önkormányzati lakásból érkezett	fő	0

⁹ Ez halmozott adat vagyis egy személy több válaszkategóriában is érintett lehet.

¹⁰ Az igénybevett szolgáltatások halmozott adatként kerültek összesítésre, vagyis egy főnél több szolgáltatást is igénybe vehetett.

c	albérletből érkezett	fő	3
d	rokonoktól, ismerősöktől érkezett	fő	7
e	munkásszállóról érkezett	fő	0
f	másik szociális intézményből érkezett	fő	10
g	utcáról, közterületről érkezett	fő	1
h	egyéb (külföldi munkavállalás, BV intézet, EÜ intézmény stb.)	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h)	fő	21

Az ellátásukat kérelmezők közül legtöbben, az összes ellátottunk 33%-a (7 fő) valamilyen hozzátartozó segítségével oldotta meg a lakhatását a beköltözés előtt és jelentős volt a másik szociális intézményből érkezők aránya is: 48% (10 fő). Az elmúlt évben csak ellátottjaink 14%-a (3 fő) tudta az intézményi ellátást megelőzően önerőből fedezni lakhatása költségeit. Ez sajnos romló tendencia az elmúlt évekhez képest, amikor ez az arány jóval magasabb volt. Talán ez is utalhat az 1.1.c. és d. fejezetben említett lakhatási szegénység mértékének növekedésére a gyermekes családok mellett az egyedülálló férfiak körében is.

A kiköltözés utáni lakhatási körülmények alakulása

11. sz. táblázat

2023. év - az ellátottak megoszlása az ellátás utáni lakhatási forma szerint			
a	saját tulajdonú lakásba költözött	fő	0
b	önkormányzati lakásba költözött	fő	0
c	albérletbe költözött	fő	2
d	rokonokhoz, ismerőshöz költözött	fő	3
e	munkásszállóra költözött	fő	1
f	másik intézménybe költözött	fő	2
g	utcára, közterületre költözött	fő	3
h	egyéb (külföldi munkavállalás, BV intézet, EÜ, intézmény stb.)	fő	0
	összesen (a+b+c+d+e+f+g+h)	fő	11

Ellátottjaink közül mindenki rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel, többen havi rendszerességgel, lakáscélú megtakarítást is folytatnak, de a fentiekből látható, hogy külső segítség nélkül sajnos nem elérhető perspektíva számukra lakhatási problémájuk rendezésére a szociális bérlakás. Fontos szakmai előrelépésnek tartanánk, ha a jövőben erre is tervezetten nyílna lehetősége az intézményeinkben lakóknak, mert ez komoly motivációt jelenthetne számukra a rehabilitációs programba történő tartós elköteleződésre is.

2.) Szakmai programjaink

2.1) Önkéntes program

Önkéntes programunk számtalan formában segíti szakmai tevékenységünket. Önkéntes koordinátoraink fáradhatatlan munkával toborozzák szakmai céljaink megvalósításához az önkéntes segítőköt, akik részt vesznek közösségi programjaink szervezésében, a gyermekek fejlesztését célzó programokban és számtalan más tevékenységünkben.

2023-ban is visszatértek hozzánk a Budapesti Gazdasági Egyetem önkéntesei, az önkéntesség hetén, hogy a tavaly megkezdett kerítésfestést befejezzék. Az időjárás is nekünk kedvezett, napsütötte nem túl meleg

tavaszi napon sikerült befejezni a kerítésprojektet, így új vidám színekkel várjuk a hozzánk betérőket. Az önkéntes csapat közben sok információt megtudott az intézményünkről és a nálunk élő rászorultakról. Volt közöttük olyan önkéntes hallgató, aki másodjára is visszatért, tavaly annyira megtetszett neki a tevékenységünk és a helyszín.

Az elmúlt évben másodszor is egy közös ünnepléssel, főzéssel, összekovácsolódással lepjük meg az önkéntes csapatunkat - hogy érezzék, a munkájuk mennyire fontos számunkra, és, hogy a célunk közös. A helyszínt a római parton a Két Rombusz biztosította, egy igen meleg nyár végi napon. Átadásra kerültek az önkénteseinknek járó oklevelek, és apró ajándékkal leptük meg őket.

2.2.) EgyüttÁllás Munkaerő-piaci program

Munkaerő-piaci szolgáltatásunk 2023-ban is elérhető volt ellátottaink számára. Munkaerő-piaci referensünk minden álláskeresőt segített szükség szerint az önéletrajzírásban, az álláskeresésben, az állásinterjúra történő felkészülésben és minden ezzel kapcsolatban szükséges területen.

2.3.) Gyermekek fejlesztése

Az önkéntes programunk keretében munkánkat támogató gyógypedagógiai asszisztensünk segítségével tavaly nyáron elindítottuk a nagy sikernek örvendő Széna-Tanoda és iskola előkészítő foglalkozást. Az iskolások és nagy ovisok játékos foglalkozásokon, zeneterápián keresztül zárkoznak fel, és tanulták meg a tananyagot. A foglalkozás anyag igényét a tavalyi tanszer adományokból finanszíroztuk. Fő hangsúly a tanulás módszertani alapok pótlása volt, ezzel igyekszünk elérni, hogy sikerrel zárják a lurkók az évet - jelentjük, ezeket a reményeinket beváltották a gyerekek! Az összeredmény igen magas, 3,94 lett a 2022/2023 tanév végén, lett egy színötös tanulónk, és két 4,61-es átlaggal végzett gyermek is. Természetesen ajándécsomaggal megjutalmaztunk minden gyerkőcöt, motiválva őket a további jó eredményekre.

2.4.) Közösségi programok

Az elmúlt év során az intézményünkben lakókkal minden családi tematikájú jelesebb napot megünnepeztünk (anyák napja, gyermeknap stb.) és sokaknak okozott örömet a Mikulás-napi, valamint a karácsonyi rendezvényünk is.

Most már nevezhetjük hagyományosnak, hogy a Fővárosi Állat és Növénykert jóvoltából egy szuper napot töltünk együtt! A FÁNK támogatásával 151 fő léphetett be az Állatkertbe nagyon kedvezményes jegyekkel. A gyerekek hetekig izgatottan várták a napot, kedves rajzokkal köszönték meg az állatkertnek a meghívást. A nap végén örökre fogadtunk egy sörényes hangyászt. Igaz a mókás vidra csapat elrabolta a szívünket, de a szociális munkás olyan létforma, hogy szereti a furcsát, és akit nem választanak sokan, így lett Zserbó a mi örökbefogadott hangyászbabánk. Ígéretet tettünk, hogy nem csak egy évig figyelünk rá, hanem nyomon követjük az életét.

3.) Egyéb projektek és szakmai célok megvalósítása

3.1) Intézményeink felújítása

Az elmúlt évben jelentős felújítási munkákat végeztünk. mind a XV. kerületi aporháza utcai székhelyünk épületében, mind pedig a kezelésünkben lévő, külső férőhelyként működtetett önkormányzati lakásokban. A projekt keretében sor került az aporháza utcai épület közös használatú helyiségeinek felújítására (megtörtént a falak glettelése, festése, a rezsiköltségeket csökkentő álmennyezet került beépítésre, lecserélésre kerültek a mennyezetvilágítást adó lámpatestek), emellett felújítottuk az emeletre vezető lépcsőházat, kicseréltük az épület régi fém bejárati ajtaját szigetelt műanyag ajtóra és lecseréltük az utcai fonton a szolgálati helyiségek falát képező üvegtégla felületet

szigetelt nyílászárókra. A felújítási munkálatok költségeit nagyrészt az államtól utólagosan megkapott rezsikompenzáció összegéből fedeztük, amelyet kiegészítettük saját forrásainkból is.

3.2.) Adományszervezés

A korábbi években sokat dolgoztunk azon, hogy a meglévő szűkös anyagi forrásaink mellett egyéb erőforrásokat is tudjunk rendelni céljaink megvalósításához. Ennek során folyamatosan fejlesztjük fundraising projektünket, amely a tavalyi súlyos gazdasági helyzetben fontos szerephez jutott. Így lehetőségünk volt finanszírozni a közösségi programjainkat és rendszeresen tudtunk élelmiszer-támogatást is nyújtani az intézményben lakók számára.

Nagy feladat volt a tavalyi gazdasági válság során, rekordszámú, 60 iskoláskorú gyermek tanszercsomagjainak segítése, összeállítása. Hatalmas segítség volt számunkra, hogy a Sanofi Gyógyszergyár ebben is azonnal a segítségünkre sietett, illetve Peterka&Partners, Ico Zrt, Nebuló Kft és néhány önkéntes, magánadományozó is részt vett a gyűjtésben. A vágyott célt elértük, és mindent sikerült a csomagokba rakni, senki nem maradt tanszer nélkül.

2023. októberben kaptuk a hírt, hogy bekerültünk a CHERRISK karácsonyi adománygyűjtő akciójába egyik kedvezményezettként. Hosszú hetekig arra gyűjtöttük a szavazatokat, hogy mi nyerjük el az egyedüli kedvezményezetti szerepet, és megvalósulhasson egy újabb - hosszabb és bővebb állatasszisztált terápiás folyamat, melynek célja az intézményeinkben ellátott gyermekek fejlesztése. A szavazást megnyertük, majd végül kampányunknak köszönhetően 2024. január elején kiderült, hogy a vágyott összeg is összejött, indulhat a terápiasorozat!

3.3) Munkatársaink mentálhigiénés támogatása

A 2023. év számtalan olyan krízishelyzetet és bizonytalanságot hozott az egész magyar társadalom számára, amelynek következményei még fokozottabban érintették a szegénységben élőket, így azokat is, akik a segítő szakemberként az ő problémáik megoldásán dolgoznak. Az elmúlt évek során végrehajtott szervezeti átalakításainknak köszönhetően 2023-ban sikerült intézményeink fenntartási költségeit csökkenteni, így arra is tudtunk forrásokat teremteni, hogy segítő szakembereink számára folyamatos team-szupervíziós támogatást nyújthassunk.

Az elmúlt év során ismét lehetőségünk nyílt arra is, hogy egy külső helyszínen megvalósuló csapatépítő programot valósítsunk meg. Ehhez az Önök Önkormányzatától is jelentős segítséget kaptunk az Agárdon található önkormányzati üdülő díjmentes rendelkezésünkre bocsátása révén, amelyet ez úton is köszönünk!

A Maradjatok Gyerekek Alapítvány felajánlásaként a Lupa-tó vendégszeretetét tapasztaltuk meg egy napra, és tavaly sem maradt el a Balaton körbefutása a Széra szárnyai alatt régi és jelenlegi kollégákkal, már cseperedő gyermekeinkkel mint utánpótlás. Évközben önköltségesen igyekeztünk többször is elmenni kis csapatként bowlingozni, úszni, pingpongozni a Magyar Vöröskereszt Madridi úti szállójának kollégáival - egyre nagyobb hangsúlyt kap a kollégák között a közös program megélése.

A SZÉRA Szárnyainak csapata -amit volt és jelenlegi kollégáink, barátaink és rokonaink alkotnak- 2023-ban tizedik alkalommal is megmérettette magát maratonfutásban az Ultrabalaton 211 km-es távján. Ismét hatalmas erőbedobás volt mind a futók, mind a kísérő és segítő csapattagok, és mind pedig az alapítvány részéről és sikerrel teljesítettük a távot.

II.) A XIV. kerületi ellátás

1.) Az intézményeinkben folyó segítő munka bemutatása

A zuglói illetőségű családok, illetve a gyermekek átmeneti gondozását a Gyvt.-ben meghatározott módon a Szociális és Rehabilitációs Alapítvány által üzemeltetett Csömöri Családok Átmeneti Otthona (2141 Csömör, Nagy Sándor utca 1.) és a hozzá tartozó külső férőhelyek biztosítják.

Az átmeneti gondozást nyújtó intézményekbe történő bekerülés egy általános szakmai protokoll szerint történik: a kapcsolatfelvételt követően személyes találkozás során helyzetfelmérő interjú készül a családtagokkal, ennek során velük együtt, közösen vázoljuk a lehetséges együttműködés kereteit, tartalmát, céljait, majd a szakmai stáb a helyzet értékelését követően dönt az ellátás igénybevételének lehetőségéről. A családok többféle módon juthatnak el az intézményhez: vagy saját maguk értesülnek erről az ellátási formáról, vagy valamelyik társintézmény javaslatára keresik fel az Alapítványt, de nem ritka az sem, hogy közvetlenül az önkormányzattól érkezik megkeresés egy krízishelyzetben lévő, segítségre szoruló család ügyében.

Együttműködésünket arra a közös megállapodásra alapoztuk, hogy szolgáltatásainkat az azokat igénylő családoknak oly módon nyújtjuk, hogy az ellátás időtartama alatt a családok ne veszítsék el zuglói illetőségüket, illetve az átmeneti gondozás lezárultát követően lehetőség szerint ismét zuglói lakosként folytathassák életüket. Ezt szakmai szempontból azért tartjuk indokoltnak, mert ezeket a családokat a korábbi lakóhelyükhöz kötik családi és ismerősi kapcsolataik, munkaviszonyuk, a gyermekek oktatási-nevelési intézményei, valamint egyéb kötődéseik. A kialakult kapcsolati háló megőrzése segíti a családokat abban, hogy átmeneti nehézségeiket megoldva a lehető legkisebb nehézséggel térjenek vissza az önálló életvezetéshez, illetve a családokat körülvevő kapcsolatrendszer olyan mobilizálható erőforrásokat is tartalmazhat, amelyek bevonása a családgondozásba hatékony segítséget jelent mind a családok, mind az őket segítő szakemberek számára egyaránt a gyermekjóléti feladatok megoldásában. Az intézményben két szakmai egységben összesen 16 lakószobában és a hozzájuk tartozó helyiségekben nyújtunk ellátást lakhatási krízishelyzetben lévő gyermekeknek és szüleiknek, törvényes képviselőiknek. Fontosnak tartjuk továbbra is biztosítani a kiléptető lakásba való költözés lehetőségét, mivel ezek olyan külső intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, segítenek megelőzni hospitalizálódásukat, elősegítik társadalmi reintegrációjukat, erősítik motivációikat, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a folyamatos együttműködés. Az intézmény székhelyéhez és telephelyéhez tartozó szolgáltatási helyeken működtetett lakásokban további 3 család átmeneti gondozására van lehetőség. Ezek a szolgáltatási helyek olyan átlagos lakókörnyezetben található intézményi férőhelyek, amelyek önállóbb életkörülményeket biztosítanak a családoknak, ugyanakkor ezen ellátás igénybevételének is alapvető feltétele a megfelelő gondozási együttműködés, illetve ezen férőhelyeken is elérhető a családok számára minden szolgáltatásunk.

A családgondozás során a családok működését, előremenetelét családgondozó és szakgondozók támogatják és kísérik figyelemmel annak érdekében, hogy a gyermekek számára folyamatosan biztosítva legyen az életkoruknak megfelelő lakókörnyezet, oktatási és nevelési intézmény, valamint a szülők munkavállalása, munkabér jellegű jövedelemszerzése. A családok az ellátás időtartama alatt lakáscélú megtakarítást végeznek, ami segíti őket egy intézményektől függetlenített élet megalapozásában. Az átmeneti otthonok maximum 12 hónapig tudják befogadni a családokat, amely időtartam indokolt esetben 6 hónappal meghosszabbítható.

2.) 2023. évi célkitűzéseink, és ezek megvalósulása

2.1. A lakhatási probléma megoldása

2023-ban összesen 23 családot (91 fő) láttunk el, ebből 39 fő felnőtt és 52 fő gyermek. Az év folyamán újonnan 11 család költözött be (20 felnőtt és 29 gyermek). Védelembe véve összesen 8 gyermek volt 5 családból. Az év folyamán 11 család költözött ki, 4 albérletbe, 2 rokonokhoz, 3 másik csáóba, 2 család az Alapítvány külső férőhelyére. A kiköltöző családok átlagosan 11 hónapot töltöttek az intézményben, ez 4 hónapos ellátási időtől 24 hónapig terjed, de elmondható, hogy a családok többsége kitölti a törvény által engedélyezett ellátási időt.

Csömöri Családok Átmeneti Otthona telephelyén és annak 1 külső férőhelyén 2023-ban összesen 12 családot (50 fő) láttunk el, ebből 22 fő felnőtt és 28 fő gyermek. Az év folyamán 6 család költözött be

újonnan (12 felnőtt és 11 gyermek). Védelembe véve 3 gyermek volt 2 családból. Az év folyamán 5 család költözött ki, 3 albérletbe, 1 rokonhoz, egy pedig másik családok átmeneti otthonába. A kiköltöző családok átlagosan 10 hónapot töltöttek az intézményben, ez 2 hónapos ellátási időtől 23 hónapig terjed.

A jelenlegi intézményi kapacitással el tudtuk látni a XIV. kerületi igényeket. Ez azt jelenti, hogy 2023-ban minden olyan kerületi illetőségű család számára elérhetőek voltak szolgáltatásaink, akiknek valóban átmeneti gondozásra volt szükségük és megfeleltek az ellátás jogi és szakmai feltételrendszerének. A zuglóiak mellett jelentkeztek családok más kerületekből vagy településekről is, hiszen intézményeink működési engedélye országos hatáskörű, ezért a felvételi eljárásaink során a főváros vagy az ország más területeiről érkező igényeket is el kell bírálnunk, ugyanakkor a feladat-ellátási szerződésünknek megfelelően természetesen **a XIV. kerületből érkező családok felvételi kérelmét minden esetben prioritásként kezeljük.**

Tapasztalataink szerint az látható, hogy **továbbra is a lakhatás elvesztése, vagy a rossz minőségű, elégtelen lakhatási körülmények jelentették a leggyakrabban diagnosztizált – a gyermek egészséges testi, lelki, illetve érzelmi fejlődését is veszélyeztető – problémát az ellátásunkba került családok körében.** A hatékony jelzőrendszeri együttműködéseknek köszönhetően az elmúlt évben minden zuglói illetőségű család esetében kezelni tudtuk a gyermekjóléti alapellátás keretein belül azokat a problémákat, amelyek miatt a családok intézményi ellátásra szorultak, így egyetlen esetben sem kellett javaslatot tennünk a gyermekvédelmi szakellátás eszközeinek alkalmazására. A családok életvezetési problémáinak jó része megfelelő segítséggel kezelhető, és a gyermekjóléti alapellátás eszközeivel akár rövidebb idő alatt is jelentős javulás érhető el ezeken területeken – pl. családi működési zavarok, hiányos szülői kompetenciák fejlesztése, pénzkezelés, pénzbeosztás, időmenedzsment, jövőtervezés nehézségei, stb. –, de a lakhatási probléma tartós rendezése oly mértékű kihívást jelent az intézményünkben ellátott családok nagy részének, hogy azt tartósan és önerőből sokszor akkor sem tudják megoldani, ha a szülők a beköltözést követően viszonylag rövid idő alatt munkába állnak, és az ellátás időtartama alatt végig lakhatási célú megtakarítást folytatnak.

Rendkívül súlyos problémát jelent ellátotti körünknek a lakásbérleti piacon a bérleti díjak mostanában jellemző fokozott emelkedése, valamint a gyermekes és roma családok nehezen találnak kiadó lakást még abban az esetben is, ha azt a 2-3 havi kaucióval együtt megengedhetnék maguknak. Egyre többször tapasztaljuk, hogy az ellátásukat kérelmezők olyan elégtelen, méltatlan körülményeket biztosító ún. „uzsoraszállókra” érkeznek, ahol a napidíjas szállásköltség sok esetben összességében drágább, mint egy piaci albérlet. A fenti tendenciákhoz álláspontunk szerint különösen hozzájárul az önkormányzati lakásbérletek szűkös rendelkezésre állása, valamint a piaci albérletek drasztikus drágulása mellett a közép- és felsőosztálynak címzett kormányzati családtámogatási eszközök elérhetetlensége ellátotti körünk számára.

2.2 Az Intézményeink fenntartásával kapcsolatos teendők

Ősz végén **a Pest Megyei Kormányhivatal szakmai ellenőrzést végzett nálunk** az ÁNTSZ bevonásával együtt, összességében elmondható, hogy **sikeresen abszolváltuk a vizsgálatot,** nem vétettünk szakmai vagy eljárásbeli hibát az ellenőrzött kétéves periódusban. Az ellenőrzést végző szakreferens javaslatára az Önkormányzattal kötött feladat-ellátási szerződés módosítását kezdeményeztük az intézmény és telephelyei ellátotti létszámának jobb elkülönülése és beazonosíthatósága érdekében. **Az épület nyílászárói évek óta cserére szorultak,** sokuk nem volt rendesen zárható, fűtési szezonban szökött rajtuk a meleg, a szobák huzatosak voltak, hiába próbáltuk javíttatni folyamatosan.

Az őszi folyamán **két felújítási ütemben sikerült ezeket kicserélnünk** modern, thermo-üveges, légkamrás műanyag bukó-nyíló nyílászárókra, így az intézmény hőháztartása végre megfelelő. **A kisebbik**

fűtőkazán meghibásodását ugyan többször javíttattuk, de a szerelő azt a szakvéleményt adta, hogy a szerkezet nem üzembiztos, erősen korrodálódott, cseréje elkerülhetetlen. **Ezt az Önkormányzat**

támogatásával sikerült kicseréltetnünk, köszönjük a gyors és hatékony közbenjárást. Az épület tetőhéjazata a folyamatos beázások miatt 2022 folyamán bitumenes lemezzel javításra került, de **ez nem végleges megoldás,** így ebben az Önkormányzat segítségére feltétlenül számítunk

A nagyobbik fűtő- és használati melegvizet termelő kazán az ünnepek alatt szintén meghibásodott, sajnos nem volt már javítható a probléma, így saját költségen *ezt az eszközt is kicseréltettük* január folyamán, hogy az otthon üzemszerű működése fennakadás nélkül folytatódhasson. A nyári nagy mérvű esőzések következtében a bútor- és élelmiszer raktárakat, foglalkoztatószobát, mosókonyhát magába foglaló *pincehelyiség több alkalommal beázott, így a felújítás itt is elkerülhetetlenné vált.* A helyiségek kiszáritása, valamint a beázás és vízbefolyás lehetőségeinek megszüntetése után a vakolat javítása, a teljes pince mészfestéssel való lefestése következett, valamint az aljzat régóta esedékes felújítása is megtörtént.

3. Egyéb szakmai programjaink

Az EgyüttÁllás Munkaerő-piaci szolgáltatásunk továbbra is elérhető ellátottjaink számára. Munkaerő-piaci referensünk minden álláskeresőt segített szükség szerint az önéletrajz írásban, az álláskeresésben, az állásinterjúra történő felkészülésben és minden ezzel kapcsolatban szükséges területen.

Korábban **több ellátott családunk pályázott sikerrel a Budapest Esély Nonprofit Kft által lebonyolított TámogatLak programra, és a Van Esély Alapítvány mentor programjára,** amelyek keretében egy kitűzött célra kaptak támogatást (képzés, fogászati beavatkozás, stb.), vagy egy éven keresztül tartó havi járadékra váltak jogosultakká. A programok a családgondozó aktív közreműködésével valósultak meg, és 2023-ban is folytatódnak.

A Zuglói Család- és Gyermekjóléti Központ speciális szolgáltatást nyújtó, óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet végző csoportjával megkezdett együttműködésünket 2023-ban is folytattuk, különösen a Széchenyi István Általános Iskolába járó ellátott gyerekeink tanulmányi előmenetelét, beilleszkedési problémáikat segítő valósult meg a folyamatos konzultáció és kölcsönös segítségnyújtás.

Önkéntes programunk keretében **önkéntes segítőink heti rendszerességgel foglalkoznak a gyerekekkel, felnőttekkel,** a korrepetitorok tantárgyi és idegen nyelvi felzárkóztatást folytatnak, hozzájárulva az otthonban élő gyermekek iskolai fejlesztéséhez – lemaradásaik behozatalához, iskolai lemorzsolódásuk megelőzéséhez. Önkénteseink és gyermekgondozóink segítségével tartottuk meg a farsangot, a gyereknapot, és a húsvétot is, színes gyerekprogramok keretében kicsik és nagyok is jól szórakoztak. A tavaly indított sakkszakkörünk idén is folytatódott–amelyet egy lelkes sakk nagymester önkéntesünk vezet –, itt az ellátott gyerekek megismerkedhetnek a játék szabályaival és trükkjeivel, így hozzájárulva logikus és stratégiai gondolkodásuk fejlődéséhez. A szakkör eleinte személyesen, majd később online folytatódott.

A lakóink körében nagy sikert aratott, **két önkéntes séf által tartott „Főzzünk Együtt!” programidén** is folytatódott, alkalmanként 3 óra élményfőzés keretében az érdeklődők különféle ételreceptek és sütemények elkészítéséhez kaphattak elméleti és gyakorlati képzést, valamint a saját maguk készítette finomságokat családjaikkal elfogyaszthatták. A program egyszerre célozza a segítségnyújtást, a társadalmi csoportok közeledését, a hagyományok és a korszerű táplálkozás szintetizálását, szemléletmód tágitást és edukációt.

Május közepén megtartottuk a **családok napját** – a világnappal egybeesve –, gyerekprogramok, közösségi játékok és közös főzés mellett önkénteseink gyerekkoncertje színesítette a programot. Idén **több gimnáziumi diák is nálunk töltötte közösségi szolgálatát,** gyerekeknek szóló játékos és fejlesztő foglalkozásokat tartottak heti rendszerességgel, valamint **a BGE Hallgatói Önkormányzatának csapata** is hozott az otthonba gyermekprogramot.

Kollégáink szakmai felkészültsége mellett fontosnak tartjuk az akut krízishelyzetben való helytállásukat is, így egészségügyi ismereteiket felfrissítendő egy mentőápoló vezetésével **elsősegély workshopot tartottunk**, ahol többek között az újraélesztést is gyakorolhatták egy próbababán.

Munkatársaink mentálhigiénés támogatásacéljából esetmegbeszélő csoportokkal, csapatépítő tréningekkel és közösségi sportprogramokkal tarkítjuk működésünket.

A **SZÉRA Szárnyai** sportprogramunk keretében a nyári dunai evezésünket idén is megtartottuk, és a csapat május elején **immár 10. alkalommal teljesítette sikerrel az Ultrabalaton futóverseny 220 km-es távjáta** kollektíva összefogása és helytállása mellett. Idei kétnapos csapatépítő tréningünket a velencei tavon tartottuk meg, sport- és szabadidősprogramok mellett kollégáink többek között csapatépítő játékokat játszottak, bográcsoztak, és kenutúráztak a tavon.

A tanév zárásakor **iskolás gyermekeink számára szervezett „legjobb bizonyítvány” versenyünket** idén is megrendeztük, a résztvevők játék- és könyvjutalomban részesültek. A tanév kezdetekor szokásunkhoz híven **újabb közösségi adománygyűjtésbe kezdtünk, hogy az ellátott gyerekek részére megfelelő tanszereket szerezzünk tanulmányaikhoz**, így csökkentve a családok egyébként is tetemes tanévkezdési költségeit. Sok magánszemély és vállalkozás is kivette a részét az adományozásban, annyi tárgyi- és pénzádomány gyűlt össze, hogy elegendő volt minden iskolás gyermek ellátására.

A gyerekek és szüleik karácsonyát ismételten a **Magyar Élelmiszerbank Egyesülettel közös több napos, országos élelmiszergyűjtő akció** keretében gyűjtött adományokkal, tartós élelmiszerekkel, édességekkel tettük bőségebbé, idén kollégáinknak és önkénteseinknek köszönhetően közel 1,3 t adományt tudunk gyűjteni a rászoruló családok részére.

A Télapó idén is postakocsin, manói kíséretében érkezett az otthonban élő gyerekekhez, amit csömöri lakosok szerveztek saját forrásaikat és szabadidejüket nem kímélve. Minden gyermek találkozhatott vele személyesen, és hatalmas zsákjából Mikuláscsomagot is kaphatott.

A karácsonyi ünnepélyt az ellátott gyerekek műsora tette színessé és étellel telivé, és adományozóink révén szép és hasznos ajándékokat kaptak. A példátlan összefogás során egyéni, szervezeti és céges felajánlásokat is kaptak az intézményeinkben élő rászoruló családok.

Köszönjük az Önkéntes Központ Alapítványnak (ÖKA) és az Roche Magyarország Kft.-nek a csodálatos ajándékokat, valamint a CoGoodwill-nek a ruhaneműket és élelmiszereket, a NOÁr mozgalomnak a babgulyást, a Lufthansa Technik Budapest Kft.-nek a személyes higiéniai árucikkeket.

4. Tapasztalataink összegzése, terveink a jövőben

A korábbi években sokat dolgoztunk azon, hogy a meglévő szűkös anyagi forrásaink mellett egyéb erőforrásokat is tudjunk rendelni céljaink megvalósításához, fokoztuk a közösségi adománygyűjtést, átalakítottuk kiléptető lakásainkat külső férőhellyé a költséghatékonyság érdekében, több esetben vállalati önkéntesek segítségével végeztünk el különböző beruházásokat, felújítási, karbantartási munkákat, valamint általánosságban rendkívül nagy hangsúlyt fektetünk az erőforrástakarékos, költséghatékony működésre.

III.) Dunakeszi ellátás

1.) Az együttműködés szakmai keretei

Alapítványunk Budapesten és annak vonzáskörzetében két családok átmeneti otthonában - a főváros XV. kerületében és Csömörön-, illetve az ezekhez tartozó külső telephelyeken látja el a Gytv-ben meghatározott gyermekek átmeneti gondozásának feladatát.

Dunakeszi Város Önkormányzata az ellátási szerződés keretében vállalta, hogy amennyiben az Alapítványunkhoz jelentkező, dunakeszi illetőségű család önkormányzati tulajdonú lakásból kerül

Intézményünkbe, abban az esetben nem kezdeményezi a lakcím fiktiválását, illetve amennyiben egy ellátott család lakcímét valamilyen más okból fiktiváltatják, abban az esetben biztosítja a Dunakeszi lakcím nélküli státuszt a család számára. Ennek megfelelően az átmeneti gondozáson kívüli egyéb ellátási kötelezettség továbbra is a dunakeszi önkormányzatot illeti, segélyezés, -szükség esetén -oktatási, -nevelési, -egészségügyi intézmények és esetleges önkormányzati lakás megpályázásának vonatkozásában. Alapítványunk vállalta, hogy az ellátást igénylő kérése esetén részére „ideiglenes lakcímet” biztosít, vagyis az intézményünkbe költözők tartózkodási helyként jelentik be a SZÉRA címét.

Az ellátási kötelezettségek és azokkal járó illetékesség ilyenén módon történő meghatározására azért volt szükség, mert együttműködésünket arra a közös megállapodásra alapoztuk, hogy szolgáltatásainkat az azokat igénylő családoknak oly módon nyújtjuk, hogy az ellátás időtartama alatt a családok ne veszítsék el dunakeszi illetőségüket, illetve az átmeneti gondozás lezárultát követően ismét dunakeszi lakosként folytathassák életüket. Ezt szakmai szempontból azért tartjuk indokoltnak, mert ezeket a családokat feltételezhetően Dunakeszihez kötik családi és ismerősi kapcsolataik, munkaviszonyuk, a gyermekek oktatási-nevelési intézményei valamint egyéb kötődéseik. Ezen kapcsolati háló megőrzése nagyban segítheti a családokat abban, hogy átmeneti nehézségeit megoldva a lehető legkisebb nehézséggel térjenek vissza az önálló életvezetéshez, illetve a családokat körülvevő kapcsolatrendszer olyan mobilizálható erőforrásokat is tartalmazhat, amelyek bevonása a családgondozásba hatékony segítséget jelent mind a családok, mind az őket segítő szakemberek számára egyaránt a gyermekjóléti feladatok megoldásában.

Igyekeztünk prioritásként kezelni, hogy ezt a célt minden lehetséges eszközzel segítsük, így az ellátott családok két település közötti közlekedésének megkönnyítésének szempontjából célravezetőbbnek tartottuk, ha az átmeneti gondozást lehetőség szerint -vagyis ha az ellátás igénylésekor rendelkezésre álló üres férőhelyek ezt lehetővé teszik- a XV. kerületben nyújtjuk, az Alapítvány székhelyén található két intézményünk valamelyikében: a Szivárvány" Családok Átmeneti Otthonában vagy a "Fészek" Családok Átmeneti Otthonában.

Az átmeneti gondozást nyújtó intézményekbe történő bekerülés az ország egészében egy általános szakmai protokoll szerint történik: a kapcsolatfelvételt követően egy személyes találkozás során helyzetfelmérő interjú készül a családtagokkal, ennek során velük együtt, közösen vázoljuk a lehetséges együttműködés kereteit, tartalmát, céljait, majd a szakmai stáb a helyzet értékelését követően dönt az ellátás igénybevételének lehetőségéről. Ezt a „felvételi” protokollt a Dunakesziről érkező családok esetében minden alkalommal gyorsított eljárásban, a lehető legrövidebb idő alatt folytatjuk le oly módon, hogy lehetőleg az interjút követően azonnal döntést tudjunk hozni. Ha az intézménybe történő beköltözés valamely technikai okból nem lehetséges azonnal -például a jelentkezés időpontjában éppen nincs szabad intézményi férőhely- akkor az ellátórendszerünk valamelyik férőhelyén néhány napon belül lehetővé tesszük a beköltözést. Arra minden esetben külön gondot fordítottunk, hogy a család lakhatása ezen néhány nap alatt is megoldott legyen, ha szükséges, ebbe további társintézmények segítségét is bevonjuk.

Az átmeneti gondozásra szoruló ellátáshoz jutásának segítése érdekében fontos szakmai célkitűzésnek tartjuk azt, hogy minél több olyan Dunakeszin működő intézmény ismerhesse meg szolgáltatásainkat, akik kapcsolatba kerülhetnek átmeneti gondozásra szoruló családokkal. Ennek érdekében 2023.04.04-én részt vettünk a DÓHSZK Család-, és Gyermekjóléti Központ által szervezett gyermekjóléti jelzőrendszeri tanácskozáson, amelyen a város teljes gyermekjóléti ellátórendszere is részt vett. Itt egy előadást követően interaktív módon volt lehetőségünk átbeszélni az átmeneti gondozással kapcsolatos szakmai kérdéseket.

2.) Az elmúlt év során intézményi ellátásban részesült családok, férőhely kihasználtság

Az elmúlt év során a korábbi évek gyakorlatának megfelelően rendszeresen tartottuk a kapcsolatot a Dunakeszi Család- és Gyermekjóléti Központtal és az átmeneti otthonainkban történt férőhely üresedések alkalmával telefonon egyeztettünk az intézmény vezetőjével arról, hogy van lehetőség hozzánk családot delegálni.

Az elmúlt évi férőhely kihasználtság a dunakeszi családok elhelyezési kérelmeinek elbírálása során alkalmazott szakmai prioritások ellenére is elmaradt a korábbi évektől. Összesen 3 család kérelmezte az ellátását. Két család felvételt nyert, de egyikük nem költözött be intézményünkbe, a harmadik család felvételi eljárása jelenleg is folyamatban van (erről bővebben a 3. fejezetben adunk tájékoztatást).

Az ellátotti létszám alakulása és az igénybe vett ellátotti napok száma 2022.12.01 és 2023.11.30. között

<i>ellátott családok száma</i>	<i>ellátotti létszám összesen (fő)</i>	<i>ellátott felnőttek létszáma (fő)</i>	<i>ellátott gyermekek létszáma (fő)</i>	<i>ellátotti napok száma *</i>
1	3	1	2	246

* ez az ellátási napok és az ellátottak számának szorzata

3.) Összegzés

A korábbi évek gyakorlata szerint, az elmúlt egy évben is arra törekedtünk, hogy a dunakeszi illetőségű családok hozzánk érkező megkeresését és a város gyermekjóléti ellátórendszerének jelzéseit kiemelt figyelemmel kezeljük és a lehető leggyorsabban elvégezhessük az adott élethelyzet és az intézményi ellátás indokoltságának felmérését, majd döntést hozunk az ügyben. A fentiekből látható, hogy minden esetben a DÓHSZK Család-, és Gyermekjóléti Központ által hozzánk irányított család felvételéről döntöttünk, de a jelentkezők nem éltek mindegyik esetben az átmeneti gondozás lehetőségével.

Több mint két évtizedes tapasztalatunk azt mutatja, hogy a lakásprobléma tartós megoldása híján az átmeneti gondozás időtartama alatt az otthonainkban lakók jelentős része csak valamilyen bizonytalan lakhatási megoldás irányába képes elmozdulni -pl.albérlet-, amelyet a szülők munkahelyének esetleges elvesztése, egyéb okból történő jövedelem kiesés vagy más életvezetési nehézségek alkalmával szintén nagyon gyorsan elveszítenek. A család így ismét padlóra kerül és újból az intézményrendszer tartós segítségére szorul. Azt is tudjuk saját tapasztalatainkból, hogy a megfelelően felkészült családok a kiköltözést követően képesek a szociális bérlakások fenntartására. Véleményünk szerint nagyban javíthatná a dunakeszi szociális és gyermekvédelmi ellátórendszer szolgáltatásainak hatékonyságát és eredményességét egy helyi lakhatási program kidolgozása.

IV.) 2024. évi terveink

Alapítványunk az alábbi szakmai célok megvalósítását tűzi ki az idei évre:

- tervezzük a gyermekek fejlesztését célzó programjaink kapacitásbővítését és szükséges finanszírozási feltételek megteremtését,
- tervezzük az intézményeinkben dolgozó segítő szakemberek mentálhigiénés támogatását, a szupervízió folyamatos biztosítását,
- tervezzük egy új, korszerű ügyfélnyilvántartó adatbázis fejlesztését és üzembe állítását, amely segítené a felvételi rendszerünk hatékonyabb működtetését,
- szeretnénk folytatni az intézményi férőhelyeink komfortosságának növelése érdekében megkezdett tevékenységünket a sok helyen elhasznált bútorzat cseréjével,
- további résztvevők bevonásával fejleszteni kívánjuk önkéntes programunkat,
- tervezzük, hogy fejlesztjük a fundraising tevékenységünket,
- tervezzük web oldalunk szolgáltatásainak további fejlesztését.

V. Támogatási programok, és felhasználásuk

Támogatási program: normatíva

Támogatás forrása: központi költségvetés

Támogatás időtartama: 2023.

Támogatási összeg: 229.116.422.-

Tárgyévben folyósított összeg: 229.116.422.-

Tárgyévben felhasznált összeg:

Személyi: 189.517.433.-

Dologi: 39.598.989.-

Támogatási program: ágazati pótlék

Támogatás forrása: központi költségvetés

Támogatás időtartama: 2023.

Támogatási összeg: 37.772.465.-

Tárgyévben folyósított összeg: 37.772.465.-

Tárgyévben felhasznált összeg:

Személyi: 37.772.465.-

Támogatási program: XV. ker. Önkormányzat

Támogatás forrása: Budapest-Rákospalota Önkormányzat

Támogatás időtartama: 2023.

Támogatási összeg: 27.000.000.-

Tárgyévben folyósított összeg: 27.000.000.-

Tárgyévben felhasznált összeg:

Dologi: 27.000.000.-

A székhelyen található gondozási központban a Fészek és a Szivárvány családok Átmeneti Otthonai, valamint a Hajléktalan személyek rehabilitációs intézménye működik.

A Bp. XV. kerületi önkormányzattal ellátási szerződés alapján 2023. évre 27.000.000.- Ft támogatást nyújtottak dologi, működési kiadások fedezetére, amelyet teljes egészében felhasználtuk. A támogatással az önkormányzat felé elszámoltunk, a képviselő testület a szakmai és pénzügyi beszámolót elfogadta.

Támogatási program: XIV. ker. Önkormányzat
Támogatás forrása: Budapest-Zugló Önkormányzat
Támogatás időtartama: 2023.
Támogatási összeg: 10.500.000.-
Tárgyévben folyósított összeg:
Dologi: 10.500.000.-

Zugló önkormányzatával ellátási szerződés alapján 2023. évre 8.500.000.- Ft támogatást nyújtottak dologi, működési kiadások fedezetére. Ezenfelül 2.000.000.- Ft támogatást nyújtottak kazáncsere megvalósításához.

Támogatási program: Dunakeszi Önkormányzat
Támogatás forrása: Dunakeszi Önkormányzat
Támogatás időtartama: 2023.
Támogatási összeg: 2.000.000.-
Tárgyévben folyósított összeg: 2.000.000.-
Tárgyévben felhasznált összeg:
Dologi: 2.000.000.-

Dunakeszi Város Önkormányzatával feladat ellátási szerződésünk van egy 4 fős család ellátásra. A támogatást teljes egészében felhasználtuk.

Támogatási program: Szja 1%
Támogatás forrása: Államkincstár
Támogatás időtartama: 2023.
Támogatási összeg: 856.905.-
Tárgyévben folyósított összeg:
Dologi: 856.905.-

A támogatást teljes egészében felhasználtuk, a NAV felé elszámoltunk.

Támogatási program: Rezsikompenzáció
Támogatás forrása: Központi költségvetés
Támogatás időtartama: 2023.
Támogatási összeg: 30.847.740.-
Tárgyévben folyósított összeg:
Dologi: 30.847.740.-

Támogatási program: Gazdálkodó szervezetek, és magánszemélyek adományai
Támogatás forrása: gazdálkodó szervezetek és magánszemélyek
Támogatás időtartama: 2023.
Támogatási összeg: 173.500.-
Tárgyévben folyósított összeg:
Dologi: 0
A befolyt összeg felhasználása 2024. évben történik meg.